

В.М. Коваленко
М.І. Лутай
О.С. Сичов
О.М. Пархоменко
О.Г. Несукай
Л.Л. Вавілова

КОНГРЕСИ КАРДІОЛОГІВ УКРАЇНИ. ВІД І ДО ХХ: ІСТОРІЯ, ТРАДИЦІЇ ТА СЬОГОДЕННЯ

ДУ «ННЦ «Інститут кардіології
 ім. М.Д. Стражеска»
 НАМН України», Київ

Укладачі:

О.І. Мельник
 О.С. Солюян
 Т.М. Мовчановська

2019 р. — рік ювілейного, ХХ Конгресу Асоціації кардіологів України. Конгрес — це свято для всієї медичної спільноти країни. Адже на Конгресі можна прослухати доповіді про найновіші досягнення в галузі кардіології, обговорити нагальні проблеми з діагностики, лікування та профілактики серцево-судинних захворювань; зустрітися з колегами і друзями з різних куточків України і зарубіжжя.

Конгрес надає можливість зав'язати нові контакти з лікарями та науковцями. Тому час згадати історію наших Національних конгресів, як все починалось і розвивалось.

Більше 40 років тому, 18–20 жовтня 1978 р. у Києві відбувся І З'їзд Наукового товариства кардіологів УРСР. З того часу і починається історія проведення Національних конгресів (з'їздів) кардіологів.

У роботі І З'їзду взяли участь близько 550 делегатів, серед яких були представники усіх областей України та вчені-кардіологи інших республік колишнього СРСР, проведено 4 пленарних і 4 секційних за-

сідання, 9 симпозиумів, заслухано 62 наукові доповіді з актуальних проблем ішемічної хвороби серця, некоронарогенних уражень міокарда та кардіохірургії.

На З'їзді делегати прийняли новий Статут Українського товариства кардіологів, пройшли вибори Правління, Президії Правління та Ревізійної комісії. До Правління товариства обрано 56 осіб, Ревізійної комісії — 5.

Головою товариства обрано члена-кореспондента АМН СРСР, професора О.Й. Грицюка, генеральним секретарем — кандидата медичних наук В.Г. Петруся.

Згідно зі Статутом Українського наукового товариства кардіологів, з'їзди було вирішено проводити один раз на 5 років. У період між з'їздами проводити науково-практичні конференції, раз на рік збирати Пленум товариства.

II З'їзд кардіологів УРСР проведено 29 листопада–1 грудня 1983 р. у місті Харкові, III З'їзд — у Чернівцях 12–14 жовтня 1988 р.

18–19 жовтня 1990 р. у місті Запоріжжі відбувся Пленум правління Українського наукового товариства кардіологів України, на якому відбулися поза-чергові вибори голови Українського наукового товариства кардіологів у зв'язку зі смертю голови Правління члена-кореспондента АМН СРСР, професора Олександра Йосиповича Грицюка, життя якого обірвалося 14 березня 1990 р.

Головою правління Українського наукового товариства кардіологів обрано професора Володимира Олексійовича Боброва, директора Київського НДІ кардіології імені академіка М.Д. Стражеска.

IV З'їзд кардіологів України відбувся 15–17 жовтня 1993 р. у Дніпропетровську. В його роботі взяли участь біля 800 відомих вчених, науковців, практикуючих лікарів з усіх областей республіки. Протягом 3 днів роботи з'їзду проведено 5 пленарних і 4 секційних засідання, 4 симпозиуми, 6 лекцій та 2 круглих столи, зроблено та обговорено понад 98 доповідей, присвячених фундаментальним і клінічним проблемам кардіології. Заслухано звіт голови Правління Українського наукового товариства кардіологів і голови Ревізійної комісії. Після звіту відбулися вибори нового Правління і Президії Правління, Ревізійної комісії, а також голови і генерального секретаря Товариства.

Головою Правління переобрано члена-кореспондента АМН України, професора В.О. Боброва, головою Ревізійної комісії — доктора медичних наук Є.П. Свіщенко, генеральним секретарем — професора І.П. Смирнову.

Делегати З'їзду прийняли новий Статут Українського наукового товариства кардіологів, який був затверджений МОЗ України.

25 років тому, у 1994 р., був заснований «Український кардіологічний журнал», друкований орган Українського наукового товариства кардіологів, який почав висвітлювати всі матеріали з'їздів — тези, проблемні статті, прийняті резолюції, склад керівних органів товариства.

Починаючи з 1997 р. за аналогією з Європейським товариством кардіологів з'їзди змінили назву на Конгреси.

Так, черговий, V Конгрес кардіологів України відбувся 11–14 травня 1997 р. у Києві. Програма Конгресу охоплювала такі важливі питання, як удосконалення кардіологічної служби, сучасні проблеми епідеміології, профілактики, діагностики та лікування основних серцево-судинних хвороб. Було проведено 6 пленарних і 8 секційних засідань; 13 сателітних симпозиумів з оцінки ефективності кардіологічних лікарських засобів, які використовуються в Україні. При обговоренні доповідей у дискусіях було визначено перспективні напрямки наукових досліджень і заходів у практичній кардіології, що потребують вирішення найближчим часом. У Конгресі взяли участь біля 1000 фахівців.

18–21 вересня 2000 р. у Києві відбувся VI Конгрес кардіологів України, програма якого охоплювала такі проблемні питання сучасної кардіології, як гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, інфаркт міокарда); атеросклероз, хронічна ішемічна хвороба серця; нові напрями клінічної фармакології та фармакотерапії; профілактична кардіологія; організація кардіологічної служби; серцево-судинна хірургія; нові методи діагностики серцево-судинних захворювань та ін. У рамках Конгресу проведено семінар-дискусію «Профілактика загострень коронарної хвороби серця» та дискусію «Проблема антитромбоцитарної терапії гострого коронарного синдрому», 6 сателітних симпозиумів з оцінки ефективності фармакологічних препаратів кардіологічного профілю, презентації нових лікарських засобів.

Під час Конгресу проведено 8 пленарних і 6 секційних засідань, прочитано 3 лекції провідними вченими-кардіологами.

У роботі Конгресу взяли участь біля 1500 делегатів від наукових і медичних центрів України, а також вчені-кардіологи Росії (Є.І. Чазов, В.О. Люсов, А.Н. Орехов, Є.М. Іванов), Франції (К. Геро, М. Деснос, К. Жувен), Німеччини (М. Біренс).

На Конгресі заслухали звіт про діяльність Наукового товариства кардіологів України та звіт Ревізійної комісії. Прошли вибори Правління і Ревізійної комісії, головою товариства обрано професора В.М. Коваленка, генеральним секретарем — професора О.М. Пархоменка; затверджено Статут Українського наукового товариства кардіологів,

згідно з яким Конгрес скликається через 3 роки. В інтервалах проводяться Пленуми правління товариства.

Починаючи з 2004 р. конгреси кардіологів України набули статусу Національних. Так, черговий, VII Національний конгрес кардіологів України відбувся 21–24 вересня 2004 р. у Дніпропетровську. В його роботі взяли участь близько 2000 лікарів-кардіологів, кардіохірургів і терапевтів з усіх областей України.

Під час Конгресу прочитано 3 лекції; проведено 8 пленарних та 5 секційних засідань; відбувся Науково-практичний симпозиум «Сучасні напрямки лікування захворювань серцево-судинної системи», Науково-практичний семінар «Фіксована низькодозова комбінація антигіпертензивних засобів», круглий стіл «Хронічна серцева недостатність зі збереженою систолічною функцією лівого шлуночка».

У рамках Конгресу проведено 8 сателітних симпозиумів з оцінки ефективності фармакологічних засобів кардіологічного профілю, які застосовують в Україні, та презентацію нових лікарських засобів; вперше відбувся конкурс науково-дослідних робіт молодих вчених. На Конгресі обговорені та затверджені рекомендації робочих груп Асоціації кардіологів України із застосування сучасних методів профілактики та лікування ішемічної хвороби серця, гострого коронарного синдрому, артеріальної гіпертензії, серцевої недостатності, порушень ритму серця, некоронарогенних захворювань міокарда.

На Конгресі зазначено, що після перереєстрації Міністерством юстиції України у лютому 2004 р. правонаступницею Українського наукового товариства кардіологів стала Асоціація кардіологів України. Після звіту Правління та Ревізійної комісії товариства відбулися вибори нового Правління, Президії правління, Ревізійної комісії, президента, віце-президентів і секретаря. Президентом Асоціації кардіологів України був обраний член-кореспондент АМН України, професор В.М. Коваленко; віце-президентами — академік АМН України, професор Г.В. Дзяк, член-кореспондент АМН України, професор К.М. Амосова, професор М.І. Лутай; секретарем — професор О.М. Пархоменко.

VIII Національний конгрес кардіологів України, згідно зі Статутом Асоціації, відбувся через 3 роки, у Києві 20–22 вересня 2007 р. У його роботі взяли участь делегати від наукових і медичних центрів України, Росії, Грузії, Німеччини, Франції, Чехії. Тематика Конгресу, що охоплювала всі найважливіші напрямки кардіології, сприятиме подальшому розвитку наукових досліджень і вдосконаленню надання спеціалізованої допомоги кардіологічним хворим.

У рамках Конгресу проведено 13 наукових сесій, 8 круглих столів, 6 наукових дискусій, 2 науково-інформаційних засідання та 2 сателітних симпозиуми; відбувся Україно-французький форум за участю провідних учених-кардіологів обох країн (професор А. Ажеж, С. Геро, член-кореспондент АМН України, професор В.М. Коваленко, професор О.М. Пархоменко).

Під час Конгресу провідними українськими і зарубіжними вченими прочитано 12 лекцій. Серед них представлена лекція професора Л.Г. Воронкова «Нормалізація частоти серцевих скорочень як терапевтична мета при ХСН», присвячена пам'яті професора Г.В. Яновського. Було проведено 4 майстер-класи, конкурс молодих вчених на кращу науково-дослідну роботу.

Серед досягнень вітчизняної кардіології Конгресом відзначені розробка стандартів діагностики та лікування серцево-судинних захворювань, затвердження клінічних класифікацій хвороб системи кровообігу; впровадження у мережу кардіологічних закладів сучасних методів лікування; удосконалення діагностики та методів тяжкості перебігу коронарогенних і некоронарогенних захворювань.

На засіданні Генеральної асамблеї, яка проходила у рамках VIII Національного конгресу кардіологів України, враховуючи велику соціальну значи-

мість хвороб системи кровообігу і значну активізацію динаміки розвитку нових технологій діагностики і лікування захворювань серця та судин, вирішено за аналогією з Європейським товариством кардіологів внести доповнення до Статуту Асоціації кардіологів України і проводити Національні конгреси кардіологів щорічно.

Згідно з цією резолюцією, наступний, IX Національний конгрес кардіологів України відбувся у Києві 24–26 вересня 2008 р. У його роботі взяли участь близько 2400 лікарів і науковців з усіх областей України, а також фахівці з Австрії, Німеччини, Росії, США та Франції.

У рамках Конгресу проведено 12 наукових засідань і 3 секції, 4 круглих столи та наукові дискусії, 2 науково-інформаційних засідання та 2 сателітних симпозиуми. Заслухано 96 доповідей і обговорено 42 стендових повідомлення. Під час Конгресу прочитано 6 лекцій провідними вітчизняними та іноземними вченими (М.І. Лутай, Є.П. Свіщенко, Н.Г. Горovenko (Україна), А. Ажеж (Франція), І. Гусак (США), М. Кайзер (Австрія)); проведено 2 майстер-класи, конкурс молодих вчених на крашу науково-дослідну роботу. За підтримки відомого американського кардіолога українського походження професора Ігоря Гусака започатковано щорічну Премію Асоціації кардіологів України для молодих вчених. Першими її отримали кандидати медичних наук С. Кожухов (Київ) і М. Скоморовський (Львів).

На Конгресі затверджено та прийнято до виконання підготовлені робочими групами Асоціації кардіологів України нові рекомендації з лікування гострої серцевої недостатності, гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST, міокардитів, з профілактики та лікування артеріальної гіпертензії, клінічного застосування ехокардіографії, класифікації набутих вад серця (клапанної хвороби серця). Відзначено необхідність широкого впровадження об'єднаних рекомендацій Європейських товариств із профілактики серцево-судинних захворювань у клінічну практику.

Також прийнято рішення про створення комісії з підготовки святкування 100-річного ювілею першого прижиттєвого опису діагнозу інфаркту міокарда В.П. Образцовим і М.Д. Стражеском (1909) та проведення X Національного конгресу кардіологів, присвяченого цій даті, а 2009 р. запропонувати назвати роком запобігання інфаркту міокарда.

Ювілейний, 2009 р., для Асоціації кардіологів України почався з Постанови Верховної Ради України «Про відзначення 100-річчя першої прижиттєвої діагностики гострого інфаркту міокарда» (від 15 січня 2009 р. № 873-VI), згідно з якою було запропоновано Президенту України В.А. Ющенку оголоси-

ти 2009 р. «Роком боротьби з інфарктом міокарда в Україні», а Кабінету Міністрів України рекомендовано розробити заходи щодо відзначення ювілейної дати, зокрема випуск ювілейної монети Національного банку України. Було створено організаційний комітет з підготовки та проведення Конгресу, до якого увійшли відомі вчені України.

X Національний конгрес кардіологів України, присвячений 100-річному ювілею опису вітчизняними вченими В.П. Образцовим і М.Д. Стражеском прижиттєвого діагнозу інфаркту міокарда (1909), відбувся 23–25 вересня 2009 р. у місті Києві.

На Конгресі були присутні всесвітньо відомі вчені: професор Є. Браунвальд (США), академік Є.І. Чазов (Росія); Президент Європейського товариства кардіологів професор Р. Феррарі (Італія); президент Європейської асоціації з порушень ритму серця професор П. Вардас (Греція); віце-президент товариства кардіологів Франції професор А. Ажеж.

У роботі Конгресу взяли участь понад 3000 науковців і лікарів з усіх областей України, а також фахівці з Білорусії, Греції, Ізраїлю, Італії, Латвії, Литви, Росії, США, Франції, Чехії. Серед запрошених учасників Конгресу були онук академіка М.Д. Стражеска Борис Фіалковський та правнук Олексій, які приїхали з Франції.

Урочисте відкриття Конгресу відбулось у Національному палаці мистецтв «Україна», де пройшла і пленарна сесія «Розвиток кардіології в Україні і світі за останні 100 років», на якій з доповіддю «Інфаркт міокарда в Україні: від профілактики до високоспеціалізованого лікування. Еволюція поглядів, міркувань і дій протягом століття» виступив президент Асоціації кардіологів України В.М. Коваленко, а видатні кардіологи сучасності професор Є. Браунвальд (США) і професор Є.І. Чазов (Росія) прочитали лекції: «Інфаркт міокарда: століття прогресу»

та «Роль фундаментальних досліджень у майбутньому кардіології».

За вагомий внесок у розвиток кардіології Є. Браунвальд і Є.І. Чазов були нагороджені почесними відзнаками Асоціації кардіологів України.

Видатним вченим-кардіологам сучасності Є. Браунвальду (США) і Є.І. Чазову (Росія), Р. Феррарі (Італія) на знак особливої честі та визнання

внеску в науку Асоціацією кардіологів України було присуджено почесне звання професорів — *honoris professors*.

Під час Конгресу проведено два міжнародних симпозиуми: спільну наукову сесію Європейського товариства кардіологів і Асоціації кардіологів України з проблем інфаркту міокарда за участю професо-

ра Р. Феррарі (Італія), професора П. Вардаса (Греція), члена-кореспондента АМН України професора В.М. Коваленка, академіка НАН і АМН України професора Г.В. Книшова, професора О.М. Пархоменка та професора Ю.М. Соколова; Україно-французький симпозиум за участю професора А. Ажежа, віцепрезидента Французького товариства кардіологів; професора В.М. Коваленка, президента Асоціації кардіологів України; професора О.М. Пархоменка; доктора М. Мірошника (Франція).

У рамках Конгресу проведено 14 наукових засідань, 4 круглих столи та 2 наукові дискусії, 3 науково-інформаційних засідання. Заслухано 114 доповідей та обговорено 39 стендових повідомлень. Прочитано 3 лекції: І. Гуссак (США) «Аритмії в атлетів» і «Новітні досягнення в реєстрації та інтерпретації електрокардіограми» та Дж. Каутцнер (Чехія) «Радіочастотні методи лікування аритмій серця»; проведено 3 майстер-класи; конкурс молодих вчених на кращу науково-дослідну роботу, з присудженням щорічної премії Асоціації кардіологів України за підтримки професора І. Гуссака (США).

Новою формою організації наукових засідань була супутникова трансляція перкутанних коронарних втручань у режимі реального часу з ННЦ «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска».

На Генеральній асамблеї Асоціації кардіологів України був заслуханий звіт її президента, члена-кореспондента АМН України, професора В.М. Коваленка про роботу за 2008–2009 рр.

28–30 вересня 2010 р. у Києві проведено XI Національний конгрес кардіологів України з міжнародною участю. У його роботі взяли участь близько 3000 лікарів і науковців з України, Росії, Великобританії, Італії, Чехії, США.

Під час Конгресу відбувся об'єднаний Пленум Європейського товариства кардіологів і Асоціації кардіологів України за участю професора М. Кові (Великобританія), доктора А. Гавацци, академіка НАМН України, професора В.М. Коваленка, професора М.І. Лутая та професора О.С. Сичова.

Проведено 15 наукових засідань, 2 круглих столи та 5 наукових дискусій, 2 науково-практичних симпозиуми, освітній семінар «Практичні аспекти невідкладної допомоги в кардіології». Заслухано 122 доповіді та обговорено 68 стендових доповідей; проведено 9 майстер-класів і конкурс молодих вчених на кращу науково-дослідну роботу. Під час Конгресу прочитано 13 лекцій. Проведено практичні семінари з перкутанних і хірургічних втручань у пацієнтів з ішемічною хворобою серця з трансляцією у залі засідань в режимі реального часу.

На Генеральній асамблеї, яка пройшла у рамках Конгресу, заслухано та затверджено звіт президента Асоціації кардіологів України академіка НАМН України, професора В.М. Коваленка про роботу за період 2009–2010 рр.

Більшістю голосів ухвалено створення на базі робочих груп, відповідно до структури Європейського товариства кардіологів, профільних асоціацій у складі Асоціації кардіологів України — асоціацій фахівців з аритмології, атеросклерозу, ін-

тервенційної кардіології, невідкладної кардіології, серцевої недостатності та Всеукраїнського громадського об'єднання «Проти гіпертензії».

2011 р. став особливим для кардіологічної спільноти України: цього року виповнилося 75 років провідному в державі закладу з кардіології — ДУ «ННЦ «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» НАМН України» та відзначено 135-річчя з дня народження його засновника — всесвітньо відомого вченого Миколи Дмитровича Стражеска. Для відзначення цих ювілеїв на державному рівні Верховна Рада України 11 січня 2011 р. прийняла Постанову № 2905-4, одним із заходів якої було проведення XII Національного конгресу кардіологів України. Він відбувся 21–23 вересня 2011 р. у Києві.

Урочисте відкриття Конгресу відбулось у Національній опері України. На ньому були присутні та виступили з вітаннями голова Кабінету Міністрів України, президент НАМН України, міністр охорони здоров'я України, віце-президент НАН України, представники Верховної Ради України, офіційні особи зарубіжних країн, медичних і наукових закладів України, громадських організацій.

Із пленарною доповіддю «Кардіологія в Україні: минуле, сучасність та погляд в майбутнє» виступив президент Асоціації кардіологів України академік НАМН України, професор В.М. Коваленко.

Під час Конгресу відбулася спільна сесія Асоціації кардіологів України та Європейського товариства кардіологів, у роботі якої взяли участь академік НАМН України, професор В.М. Коваленко, професор О.М. Пархоменко, професор П. Вардас (Греція), професор А. Ажеж (Франція), професор С. Ерол (Туреччина), професор М. Кенда (Словенія), член-кореспондент РАМН Є.В. Шляхто (Росія), професор Ж.П. Бассан (Франція), професор Дж. Каутцнер (Чехія), професор А. Ергліс (Латвія).

На Конгресі також пройшли спільні засідання Асоціації аритмологів України та Європейської асо-

ціації серцевого ритму (EHRA); Асоціації інтервенційних кардіологів України та Європейської асоціації перкутанних втручань (EAPCI); Асоціації кардіологів України та Міжнародного товариства здоров'я; відбувся IV Україно-французький форум.

У рамках Конгресу проведено робочі засідання Всеукраїнського громадського об'єднання «Проти гіпертензії», Українського товариства з атеросклерозу, Української асоціації фахівців із серцевої недостатності.

Під час Конгресу відбулося 17 пленарних і 6 наукових засідань, 6 круглих столів і 6 наукових дискусій, 5 науково-практичних симпозіумів, 3 науково-інформаційні засідання та освітній семінар із невідкладної кардіології. Заслухано та обговорено 148 усних і 39 стендових доповідей; провідними українськими та іноземними вченими прочитано 13 лекцій, проведено 6 майстер-класів і тренінг за системою GCP «Дослідження в кардіології».

У рамках Конгресу пройшла Конференція молодих вчених, проведено конкурс на кращу науково-дослідну роботу і, продовжуючи традицію, присуджено щорічну премію молодим науковцям Асоціації кардіологів України за підтримки професора І. Гуссака (США).

На Генеральній асамблеї заслухано звіт президента Асоціації кардіологів України академіка НАМН України, професора В.М. Коваленка про роботу за період 2010–2011 рр.

Черговий, XIII Національний конгрес кардіологів України відбувся 26–28 вересня 2012 р. у Києві і був присвячений проблемам супутніх із серцево-судинними захворюваннями станів. У роботі Конгресу взяли участь представники усіх областей України.

На урочистому відкритті Конгресу були присутні віце-прем'єр-міністр України, міністр охорони здоров'я України, президент НАМН України.

На пленарній сесії «Національна стратегія боротьби з артеріальною гіпертензією в Україні» з доповіддю виступив В.М. Коваленко — «Коморбідність: відродження минулого чи нова ера в кардіології?».

Під час Конгресу відбувся Об'єднаний пленум Європейського товариства кардіологів і Асоціації кардіологів України, у роботі якого взяли участь професор Ф. Пінто (Португалія), професор К. Тігісен (Данія), професор Ж.П. Бассан (Франція), професор М. Комажда (Франція), академік НАМН Укра-

їни, професор В.М. Коваленко, член-кореспондент НАМН України, професор О.М. Пархоменко. Проведено спільні засідання Асоціації інтервенційних кардіологів України з Європейською ініціативою «Стент для життя» та Європейською асоціацією перкутанних втручань, Асоціації аритмологів України з Європейською асоціацією серцевого ритму; відбулися V Україно-французький форум і Канадсько-український симпозиум.

На 19 пленарних і 6 секційних засіданнях заслухано та обговорено 248 усних та 32 стендові доповіді з актуальних проблем кардіології. Крім того, проведено 5 круглих столів та 6 наукових дискусій, 6 науково-практичних симпозиумів, інтерактивну сесію «Атеросклероз. Місце комбінованої терапії».

Провідними вітчизняними та іноземними вченими прочитано 11 лекцій.

Проведено 5 майстер-класів, серед них — «Клінічні дослідження в кардіології», а також відбулися конференція та конкурс наукових робіт молодих вчених. За цими цифрами і подіями міститься,

як завжди, велика і злагоджена підготовча робота організаційного комітету.

У рамках Конгресу проведено нараду «Основні напрямки подальшого удосконалення розвитку кардіологічної служби в Україні».

На Конгресі обговорено і затверджено проект міждисциплінарних рекомендацій з дефініції інфаркту міокарда, діагностики і лікування хворих із гострим коронарним синдромом з елевацією та без елевації сегмента ST, периферичним атеросклерозом, гострою та хронічною серцевою недостатністю, лікуванням вагітних із порушеннями серцевого ритму, ехокардіографічної оцінки лівого шлуночка.

Під час Конгресу пройшла Генеральна асамблея, на якій заслухано звіт президента Асоціації кардіологів України, академіка НАМН України В.М. Коваленка про роботу Асоціації за період 2008–2012 рр., та згідно зі Статутом відбулися перевибори Ради Асоціації кардіологів України. До Ради обрано 29 членів.

Президентом Асоціації кардіологів України переобрано академіка НАМН України В.М. Коваленка; віце-президентами — академіка НАМН України Г.В. Дзяка, члена-кореспондента НАМН України К.М. Амосову, члена-кореспондента НАМН України О.М. Пархоменка, професора М.І. Лутая; генеральним секретарем — професора О.Г. Несукай.

XIV Національний конгрес кардіологів України, який пройшов 18–20 вересня 2013 р. у Києві, був

присвячений 50-річчю створення Асоціації кардіологів України.

У роботі Конгресу взяли участь понад 3100 лікарів та науковців з усіх регіонів України, а також фахівці з Австрії, Великої Британії, Греції, Естонії, Італії, Німеччини, Росії, Франції, Чехії, США.

Під час Конгресу було проведено VI Українсько-французький форум, спільні засідання Асоціації кардіологів України з Європейським товариством кардіологів та Американською асоціацією серця, Асоціації інтервенційних кардіологів України з Європейською ініціативою «Стент для життя» та Європейською асоціацією перкутанних втручань, об'єднану сесію Асоціації аритмологів України з Європейською асоціацією ритму серця.

У рамках Конгресу проведено 20 пленарних засідань, 9 секційних засідань, 4 круглих столи та 13 наукових дискусій, 5 науково-практичних симпозіумів, інтерактивна сесія. Заслухано 278 доповідей та обговорено 25 стендових повідомлень. Під час Конгресу провідними вітчизняними та іноземними вченими прочитано 15 лекцій, проведено 5 майстер-класів, серед них «Клінічні дослідження в кардіології», проведена конференція молодих вчених.

На Генеральній асамблеї був заслуханий річний звіт президента Асоціації кардіологів України ака-

деміка НАМН України В.М. Коваленка про роботу асоціації, затверджені українські рекомендації з діагностики і лікування серцево-судинних хвороб. На Конгресі було обговорено і затверджено проект міждисциплінарних рекомендацій з ресинхронізувальної терапії, ехокардіографічної оцінки правого шлуночка, профілактики та реабілітації серцево-судинних захворювань.

Протягом 2000–2013 рр. VI–XIV Національні конгреси кардіологів України відбувалися в Українському домі. Починаючи з 2014 р., з XV Конгресу по сьогодні вони проходять на базі НСК «Олімпійський», що дуже символічно: адже здоров'я людини та фізична культура завжди йдуть поруч.

XV Національний конгрес кардіологів України (23–25 вересня 2014 р., Київ) був присвячений малосимптомним пацієнтам із високим серцево-судинним ризиком, проблемам супутніх із серцево-судинними захворюваннями станів.

У рамках Конгресу проведено 14 пленарних засідань, 10 секційних засідань, 3 круглих столи та 6 наукових дискусій, 7 науково-практичних симпозіумів, інтерактивна сесія. Заслухано 232 доповіді та обговорено 60 стендових повідомлень. Під час Конгресу провідними вітчизняними та іноземними вченими

прочитано 12 лекцій, проведено 8 майстер-класів, 17 доповідей зроблено молодими вченими.

Було привернуто увагу лікарів до некоронарогенних хвороб серця, зокрема міокардиту, гіпертрофічної кардіоміопатії, вад серця, та профілактичної кардіології.

У 2014 р. значно збільшилася кількість залів, де паралельно проводилися засідання Конгресу. Їх безперебійну роботу, як завжди, якісно забезпечувала технічна група.

На Генеральній асамблеї був заслуханий річний звіт президента Асоціації кардіологів України академіка НАМН України В.М. Коваленка про роботу асоціації, відбулося затвердження основних регламентуючих документів кардіологічної служби

України. На Конгресі було обговорено і затверджено рекомендації з діагностики та лікування стабільної ішемічної хвороби серця, тромбоемболії легеневої артерії, диференційної діагностики артеріальних гіпертензій, діагностики та лікування легеневої гіпертензії; цукрового діабету, предіабету і серцево-судинних захворювань, діагностики і лікування міокардиту, діагностики і лікування гіпертрофічної кардіоміопатії, ехокардіографічної діагностики набутих вад серця, доповнення до рекомендацій щодо ведення хворих з фібриляцією передсердь.

XVI Національний конгрес кардіологів України (23–25 вересня 2015 р., Київ) був присвячений проблемам стресу як чиннику ризику серцево-судинних захворювань.

У роботі Конгресу взяли участь понад 3000 українських лікарів та науковців, а також фахівці з Італії, Німеччини, Франції, Швейцарії, Литви, Греції. Проведені спільні засідання Асоціації кардіологів України з Європейським товариством кардіологів, Українсько-французький форум.

Відбулося 16 пленарних засідань, 6 секційних засідань, 4 круглих столи та 6 наукових дискусій, 4 науково-практичних симпозиуми. Заслухано 265 доповідей та обговорено 61 стендове повідомлення. Провідними вітчизняними та іноземними вченими прочитано 12 лекцій, проведено 11 майстер-класів, презентації та обговорення клінічних випадків. Молодими вченими зроблено 23 доповіді, з них 7 — англійською мовою.

Особливу увагу приділено проблемі превентивної кардіології та реабілітації, висвітленню результатів Європейського дослідження EUROASPIRE IV в Україні. Привернуто увагу лікарів до некоронарогенних хвороб серця, зокрема інфекційного ендокардиту, міокардиту, перикардиту. Окреме місце належало обговоренню сучасних інтервенційних технологій та хірургічних методів лікування захворювань серцево-судинної системи (зокрема нових технологій захисту життєво важливих органів і стимуляції репаративних процесів, виявлення хворих з високим ризиком венозного тромбоемболізму і шляхів запобігання цьому, внутрішньосудинної діагностики, використання коронарних стентів з елютинг-покриттям останнього покоління, нових методик лікування внутрішньостенових рестенозів), інвазивної аритмології. Актуальним став аналіз серцево-судинної захворюваності та стану психічного здоров'я населення в регіонах, пов'язаних з АТО.

На Генеральній асамблеї заслухано річний звіт президента Асоціації кардіологів України академіка НАМН України В.М. Коваленка про роботу асоціації, затверджено основні регламентаційні документи кардіологічної служби.

Обговорено й затверджено рекомендації з діагностики та лікування інфекційного ендокардиту, перикардиту, класифікації міокардиту, ехокардіографічної оцінки регургітації на нативних клапанах.

XVII Національний конгрес кардіологів України (21–23 вересня 2016 р., Київ) був присвячений 80-річчю створення ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» НАМН України» та 140-річчю від дня народження засновника Інституту, всесвітньо відомого вченого академіка М.Д. Стражеска.

Особливу увагу на Конгресі приділено питанню формування персоніфікованого підходу до лікування пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями на основі доказової медицини.

У роботі Конгресу взяли участь більше 2700 українських лікарів та науковців, а також фахівці з Великої Британії, Бразилії, Польщі, Італії, Латвії, Угорщини, Чехії, Греції, Німеччини. Відбулося 16 пленарних і 7 секційних засідань, 9 круглих столів та 4 наукові дискусії, 17 науково-практичних симпозіумів. Заслухано 283 доповіді та обговорено 58 стендових повідомлень. Провідними вітчизняними та іно-

XVIII Національний конгрес кардіологів України (20–22 вересня 2017 р., Київ) України присвячений новітнім досягненням теоретичної та практичної кардіології і персоналізованому підходу до лікування пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями на основі доказової медицини.

Відбулося 12 пленарних, 11 секційних засідань, 16 круглих столів та 5 наукових дискусій, 14 науково-практичних симпозіумів. Заслухано 272 доповіді та обговорено 52 стендових повідомлення. Провідними вітчизняними та іноземними вченими прочитано 4 лекції, проведено 14 майстер-класів та клінічних розборів, у тому числі інтерактивних. Молодими вченими зроблено 15 доповідей.

земними вченими прочитано 6 лекцій, проведено 10 інтерактивних майстер-класів, клінічні розбори. Молодими вченими зроблено 29 доповідей. Організовано виставку сучасних лікарських засобів медичного призначення і спеціалізованих видань.

У рамках Конгресу проведені спільне засідання Асоціації кардіологів Польщі та Асоціації кардіологів України, спільне засідання Асоціації аритмологів України та Європейської асоціації ритму серця, спільне засідання Комітету європейської ініціативи «Stent for Life» в Україні, Асоціації інтервенційних кардіологів України та Асоціації невідкладної кардіології.

У рамках Конгресу проведені спільні засідання Асоціації кардіологів України з Європейським товариством кардіологів, спільна сесія Асоціації кардіологів України та Польщі, спільна сесія Європейської асоціації ритму серця (EHRA/ESC) та Асоціації аритмологів України.

Для кардіологів, терапевтів і сімейних лікарів були організовані доповіді та обмін досвідом з кардіохірургами, інтервенційними кардіологами й інвазивними аритмологами. З лікарями швидкої допомоги проведено круглий стіл «Організаційні питання допомоги хворим з гострим коронарним синдромом на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах». Для лікарів за спеціальністю «Загальна практика — сімейна медицина» вперше було прочитано курс лекцій «Кардіологія для сімейних лікарів» і продовжено курс лекцій «Базисні основи аритмології».

Уперше на Конгресі для лікарів за спеціальністю «Загальна практика — сімейна медицина» прочитано курс лекцій «Базисні основи аритмології», а також надано рекомендації щодо застосування настанов і протоколів лікування та діагностики найпоширеніших хвороб серця.

XIX Національний конгрес кардіологів України (26–28 вересня 2018 р., Київ) був присвячений новітнім досягненням теоретичної і практичної кардіології та індивідуалізованому підходу до лікування пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями.

У роботі Конгресу взяли участь близько 3400 українських лікарів та науковців, а також фахівці з Німеччини, Литви, Польщі, Іспанії, Словаччини, Великої Британії, Білорусі, Узбекистану. Відбулося 11 пленарних, 20 секційних засідань, 14 круглих столів та 13 наукових дискусій, 12 науково-практичних симпозіумів. Заслухано 272 доповіді, 19 доповідей зроблено молодими вченими та обговорено 51 стендове повідомлення. Провідними вітчизняними й іноземними вченими прочитано 5 лекцій, проведено 12 майстер-класів і клінічних розборів, у тому числі інтерактивний семінар. Проведено пряму трансляцію імплантації та перевірки роботи кардіовертера-дефібрилятора. Уперше проведено сесію «Жінки в кардіології».

Напередодні Конгресу в агентстві «Інтерфакс-Україна» проведено прес-конференцію з пробле-

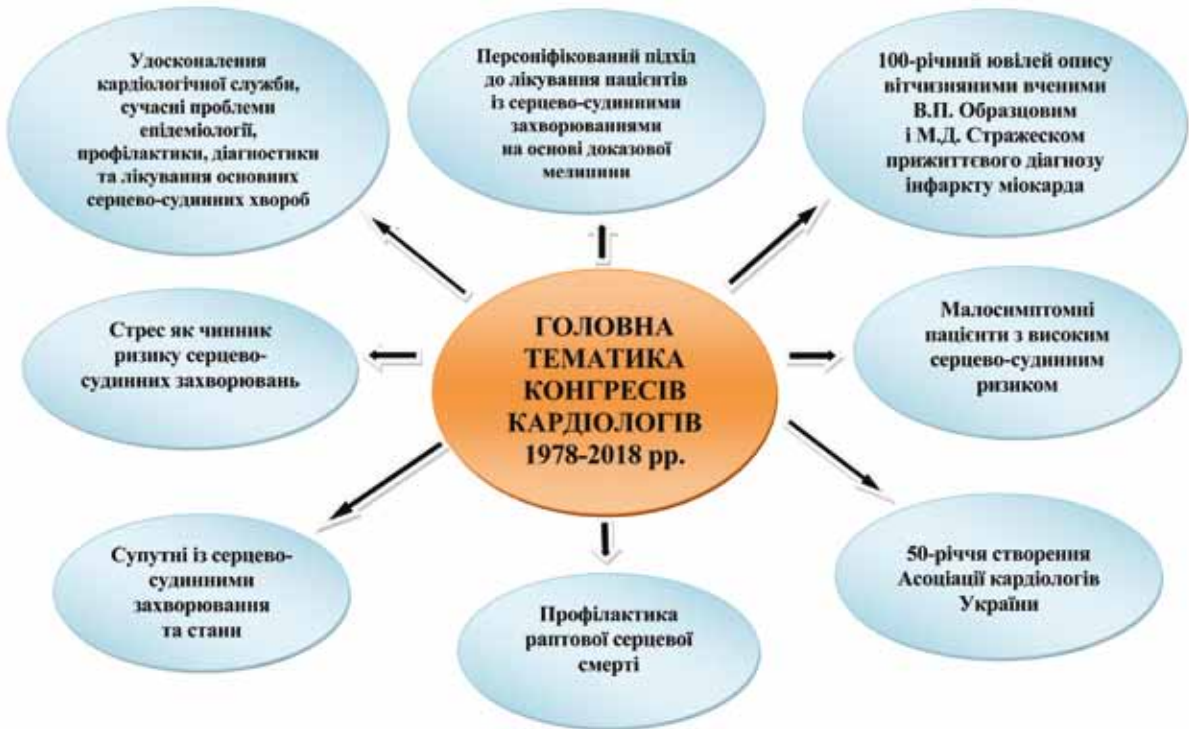

ми профілактики раптової серцевої смерті. Під час Конгресу біля входу в метро «Олімпійська» пройшов флешмоб у вигляді майстер-класу із серцевої реанімації при раптовій зупинці кровообігу.

У рамках Конгресу проведені спільне засідання Всеукраїнської асоціації кардіологів України, Асоціації кардіохірургів України та Асоціації інтервенційних кардіологів України; спільне засідання Європейського товариства з атеросклерозу, Українського товариства з атеросклерозу та Польської ліпідної асоціації; спільна сесія Всеукраїнської асоціації кардіологів України та Судинного дослідницького інституту легень; спільне засідання Асоціації аритмологів України та аритмологів країн Східної та Центральної Європи.

На Генеральній асамблеї заслухано річний звіт президента Всеукраїнської асоціації кардіологів України академіка НАМН України В.М. Коваленка про роботу, затверджено нові документи асоціації: стандарти діагностики та лікування серцево-судинних захворювань; рекомендації Всеукраїнської асоціації кардіологів України «Кардіоваскулярна токсичність в онкології»; проект ре-

комендацій Всеукраїнської асоціації кардіологів України щодо алгоритму діагностики міокардиту; рекомендації Всеукраїнської асоціації кардіологів України і ВТО «Асоціація фахівців з ехокардіографії України» з ехокардіографічної оцінки артеріальної гіпертензії у дорослих пацієнтів і з візуалізації клапанних протезів серця та мультимодальних засобів візуалізації при оцінці їх морфології та функції; «Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у кардіології».

За більше ніж 40-річну історію Національні конгреси кардіологів стали найпрофесійнішими зібраннями лікарів і науковців серед усіх медичних заходів нашої країни.

Як свідчить історія, масштабність конгресів з року в рік зростала. За ці роки різні проблеми ставали головними для обговорення:

Справжнім міжнародним визнанням рівня наших конгресів стало те, що в них брали участь не тільки окремі видатні вчені, а й головні та найавторитетніші в Європі й світі фахові об'єднання лікарів:

З року в рік збільшувалася не лише різноплановість засідань на конгресах кардіологів, а і їх кількість:

Збільшення кількості засідань супроводжувалося зростанням кількості доповідей:

Протягом 1978–2018 рр. у конгресах кардіологів збільшувалося міжнародне представництво. Взагалі учасниками конгресів за ці роки були фахівці з близько 30 країн світу:

Все це зумовило зростання інтересу і зацікавленості лікарів в участі в конгресах кардіологів. Про це свідчить зростання кількості учасників конгресів, незважаючи на те, що протягом 1978–2018 рр. відбувся розпад СРСР і створилася незалежна Україна, були економічні кризи і революції, війна на Сході і тимчасова втрата частини територій, реформи і перебудови галузі медицини. За останні роки Національний конгрес кардіологів України, без перебільшення, став одним із найбільш відвідуваних медичних форумів у Європі:

Це є головним свідченням того, що конгреси кардіологів вийшли на високий міжнародний рівень і стали справжнім науковим брендом для всіх кардіологів України і наших численних гостей.

Учасники Конгресів кардіологів в 1978-2018 р.р. з інших країн

- Австрія
- Білорусь
- Бразилія
- Великобританія
- Греція
- Грузія
- Данія
- Ізраїль
- Іспанія
- Італія
- Латвія
- Литва
- Німеччина
- Польща
- Португалія
- Росія
- Словаччина
- Словенія
- США
- Туреччина
- Угорщина
- Узбекистан
- Франція
- Чехія
- Швейцарія

Ювілейний, ХХ Національний конгрес кардіологів України відбувся 25–27 вересня 2019 р. у Києві в НСК «Олімпійський».

Засідання Конгресу проходили одночасно у 8 залах та були присвячені найактуальнішим темам сучасної кардіології.

Під час Конгресу відбулися: спільне засідання Асоціації аритмологів України та аритмологів країн Східної та Центральної Європи; спільне засідання Українського товариства з атеросклерозу, Європейського товариства з атеросклерозу та Польської ліпідної асоціації; розгляд питань коморбідності з фахівцями суміжних спеціальностей: неврологами, психологами, діабетологами, нефрологами, акушерами-гінекологами; розгляд актуальних питань інтервенційної кардіології, інвазивної арит-

мології та хірургічних методів лікування серцево-судинних захворювань; розбір складних для діагностики та лікування клінічних випадків; курс лекцій «Кардіологія для сімейних лікарів» та «Аритмологія: що повинен знати кожен лікар»; конкурс молодих вчених та сесія стендових доповідей.

Таким чином, конгреси кардіологів України є не тільки найбільшим медичним фаховим заходом в державі, а стали надбанням національного значення, до якого причасні наші Вчителі, які більше ніж 40 років тому все розпочинали, розвивали, і ми — кардіологи сьогодення, учасники і організатори конгресів, які стали справжнім щорічним святом союзу науки і практичної медицини для всіх, хто зберігає традиції та наполегливо працює заради покращення здоров'я нашого населення.

РЕФЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Чи буде в Україні реєстр громадян з орфаними (рідкісними) захворюваннями?

Надання повної та своєчасної медичної допомоги пацієнтам з орфаними (рідкісними) хворобами — гостра проблема в Україні. Наприкінці лютого 2018 р. в Українському кризовому медіа-центрі відбувся брифінг з питань покращення допомоги пацієнтам з орфаними хворобами, в ході якого чітко наголошено на необхідності створення реєстру орфанних захворювань.

Відповідно до ст. 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я (далі — Основи) рідкісне (орфанне) захворювання — захворювання, яке загрожує життю людини або яке хронічно прогресує, призводить до скорочення тривалості життя громадянина чи до його інвалідності, поширеність якого серед населення не частіше ніж 1:2000. 80% орфанних захворювань генетично зумовлені. Люди змушені жити з ними все життя, хоча не завжди симптоми з'являються відразу після народження.

За даними Європейського альянсу організацій хворих на орфанні (рідкісні) захворювання, 2 із 3 орфанних нозологічних одиниць виявляють в ранньому дитячому віці, у 65% випадків вони мають тяжкий інвалідизуючий перебіг, у 50% — погіршений прогноз для життя, у 35% — причина смерті у віці до 1 року, у 10% — у віці 1–5 років, у 12% — у віці 5–15 років.

Згідно зі ст. 53-1 Основ держава забезпечує заходи з профілактики рідкісних (орфанних) захворювань та організацію надання громадянам із такими захворюваннями відповідної медичної допомоги.

З цією метою центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, зокрема, забезпечує створення та ведення державного реєстру громадян, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання. Проте Урядом не затверджено цей порядок створення та ведення державного реєстру.

Відсутність цього реєстру не дає можливості чітко визначити кількість хворих на рідкісні (орфанні) захворювання, їх потребу у лікарських засобах, ме-

дичних виробках та здійснювати належний моніторинг стану їхнього здоров'я. Тому в Україні забезпечення орфанних хворих відповідною медичною допомогою відбувається не повною мірою, не систематично, з перериванням у лікуванні, що призводить до незворотних наслідків, а в гіршому випадку — до летального кінця.

На відповідний депутатський запит заступниці голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, народного депутата України Ірини Сисоєнко до прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана з проханням вжити невідкладних заходів щодо затвердження Порядку створення та ведення державного реєстру громадян, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, з Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України надійшла відповідь, що в Україні існує перелік рідкісних (орфанних) захворювань, затверджений наказом МОЗ України від 27.10.2014 р. № 778 «Про затвердження переліку рідкісних (орфанних) захворювань», зареєстрований в Мін'юсті України 13.11.2014 р. за № 1439/26216, зі змінами, внесеними згідно з наказами МОЗ України від 30.12.2015 р. № 919 та від 29.06.2017 р. № 731.

Такий перелік формується за поданням експертів МОЗ України відповідних напрямів з урахуванням пропозицій громадських і пацієнтських організацій. Критеріями для включення є визначення кодів МКХ-10 та кодів міжнародної бази даних Orpha.net.

У МОЗ України також наголосили, що у зв'язку з тим, що на 2019 р. заплановано розгортання основного функціоналу електронної системи охорони здоров'я, відповідно до реалізації Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», дані, необхідні для наповнення зазначеного реєстру, будуть відображатися в електронній медичній картці пацієнта. Тобто реєстр громадян, які хворіють на рідкісні (орфанні) захворювання, може бути реалізований як складова медичної картки в електронній системі охорони здоров'я. На думку МОЗ України, створення окремого державного реєстру громадян, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, є недоцільним.